

Nr 1.

Ankom till Riksdagens kansli den 22 augusti 1914 kl. 11,30 e. m.

Sammansatta stats- och lagutskottets (nr 1) utlåtande i anledning av ej mindre Kungl. Maj:ts proposition med förslag dels till lag om ändrad lydelse av 6, 7, 9, 14, 15, 23, 26, 31 och 37 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, dels ock till lag om tillägg till 37 § i samma lag, än även väckta motioner angående vissa ändringar i samma lag.

Genom en den 12 juni 1914 dagtecknad proposition, nr 217, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga här nedan intagna förslag dels till lag om ändrad lydelse av 6, 7, 9, 14, 15, 23, 26, 31 och 37 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, dels ock till lag om tillägg till 37 § i samma lag.

I sammanhang med förevarande kungl. proposition har utskottet till behandling förehaft tre inom andra kammaren av herrar *Bernhard Eriksson* i Grängesberg, *Herman Lindqvist* i Stockholm, *F. W. Thorsson*, *Viktor Larsson* i Västerås, *Nils Persson* i Malmö, friherre *E. Palmstierna*, *Värner Rydén* och *Rickard Sandler* väckta motioner, nr 140, 141 och 143, i vilka motioner hemställts,

dels, i motionen nr 140,

1. att riksdagen för sin del ville besluta följande förändrade lydelse av 37 § i Lag om allmän pensionsförsäkring.

37 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1914, dock att 3, 19—28 samt 36 §§ skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse från och med den 1 september 1913.

Rätt till undenstöd enligt 33 § tillkommer ej den, som vid tiden för lagens ikraftträdande fyllt sextiosju år, och ej heller den, som då fyllt femton år och är till arbete varaktigt oförmögen samt år 1913 under sammanlagt mer än fyra månader åtnjutit full försörjning av fattigvården, välgörenhetsinrättningar eller enskilda personer.

För dem, som vid lagens ikraftträdande fyllt tjugufem år, skall den pension eller del därav, som jämlikt 6 § första stycket eljest skolat beräknas för man till trettio och för kvinna till tjugufyra procent av erlagda pensionsavgifter, i stället utgå med följande procent av dessa avgifter, nämligen

för man, som fyllt 25 men icke 30 år, med	27 1/2 %
» » » » 30 » » 35 » » 25 »	
» » » » 35 » » 45 » » 22 1/2 »	
» » » » 45 år — — — — 20 »	
och för kvinna, som fyllt 25 men icke 30 år, med	22 %
» » » » 30 » » 35 » » 20 »	
» » » » 35 » » 45 » » 18 »	
» » » » 45 år — — — — 16 »	

Den ökade kostnad, som av denna bestämmelse föranledes, bestrides av statsmedel.

2. att riksdagen för sin del ville besluta, att denna förändrade lydelse av 37 § i förevarande lag måtte träda i kraft den 1 januari 1915; *dels*, i motionen nr 141,

att riksdagen, i händelse av bifall till det i motionen nr 140 gjorda yrkande, måtte besluta, att de pensionstillägg eller understöd, som beviljas under år 1914 jämlikt samma lag, från och med den 1 januari 1915 skola utgå med sådana belopp, som om den av motionärerna föreslagna lydelsen av förevarande § varit gällande under år 1914.

dels ock, i motionen nr 143,

1:o att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och till nästkommande riksdag framlagt förslag till sådan förändrad lydelse av 37 § i lag om allmän pensionsförsäkring, att rätt till understöd enligt 33 § i samma lag även måtte tillkomma dem, som före den 1 januari 1914 fyllt 67 år och icke åtnjuta full försörjning av fattigvården, välgörenhetsinrättningar eller av enskilda personer;

2:o att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och till nästkommande riksdag framlagt förslag till sådan förändrad lydelse av 37 § i lag om allmän pensionsförsäkring, att rätt till

understöd enligt 33 § i samma lag måtte tillkomma jämväl dem, som före den 1 januari år 1914 fyllt femton men icke sextiosju år och vid lagens ikraftträdande voro till arbete varaktigt oförmögna samt under år 1913 haft full försörjning av enskilda, dock icke de som haft försörjning av sådana enligt fattigvårdsförordningen försörjningspliktiga enskilda, i vilkas taxering år 1913 enligt gällande förordning om inkomst och förmögenhetsskatt ingått en inkomst av minst 2,000 kronor eller inberäknats en förmögenhet av 20,000 kronor eller mera.

På sätt av föredragande departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet den 30 januari 1914 inhämtas, har Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till vissa ändringar i lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913 föranletts av en framställning av den 23 januari 1914 från pensionsstyrelsen, däri styrelsen framhållit, att vissa ändringar i lagens bestämmelser befunnits önskvärda. Det kunde visserligen, anför styrelsen i nämnda framställning, synas, som om förslag till sådana ändringar icke borde framläggas, innan lagen varit i tillämpning någon tid och därigenom nödig erfarenhet vunnits, men då de av styrelsen ifrågasatta ändringarna i allmänhet ginge ut på att åstadkomma arbetsbesparing och förenklingar, hade styrelsen ansett sig redan nu böra framkomma med sådant förslag.

Beträffande det närmare innehållet av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och de skäl, som för desamma ligga till grund, får utskottet hänvisa till de vid propositionen fogade utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll.

I fråga om den till stöd för ovan omförmälda motioner åberopade motivering tillåter sig utskottet likaledes hänvisa till motionerna.

Såsom av föredragande departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet framgår, avse de förslag, som innefattas i Kungl. Maj:ts förevarande proposition, icke någon rubbning av den under nästlidet år genomförda pensionsförsäkringens allmänna grunder eller principiella bestämmelser, utan allenast sådana ändringar och jämkningar i lagen, vilka för lagens praktiska tillämpning befunnits önskvärda och ändamålsenliga. Vid sådant förhållande och då utskottet efter granskning av förslagen funnit desamma vara av beskaffenhet att böra av riksdagen i huvudsak godkännas, får utskottet tillstyrka bifall till propositionen med

Utskottets
yttrande.

de ändringar, utskottet i nedan angivna hänseenden ansett sig böra föreslå.

Det gemensamma syftet för de av herr Eriksson i Grängesberg m. fl. väckta motionerna är, att i pensionsförsäkringslagens övergångsbestämmelser (37 §) skulle vidtagas sådana ändringar, att den nu levande generationen måtte i högre grad än enligt lagens nuvarande avfattning är fallet bliva delaktig av pensionsförsäkringens förmåner. För sådant ändamål hava motionärerna i motionen nr 140 yrkat, att den i 37 § nu upptagna bestämmelsen om viss nedsättning i pensionstillägg och understöd för åren 1914—1918 måtte uteslutas ur lagen och i följd härav ifrågavarande pensionsbelopp utgå oavkortade enligt i lagen stadgade allmänna grunder. I motionen nr 141 hava motionärerna, under förutsättning av bifall till deras nyssberörda hemställan, yrkat, att den av dem sålunda föreslagna lagändringen måtte erhålla retroaktiv verkan, så att under år 1914 beviljade pensionstillägg eller understöd skulle från och med den 1 januari 1915 bestämmas till de belopp, som skolat utgå, därest ifrågavarande stadgande redan under år 1914 haft den av motionärerna föreslagna lydelsen. I sammanhang med dessa båda motioner och under förutsättning av bifall till desamma hava motionärerna tillika i särskild motion (nr 142) hemställt om sådan förhöjning av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget för pensionsförsäkringens genomförande, som skulle betingas av en lagändring i enlighet med motionärernas förslag. — I motionen nr 143 hava motionärerna slutligen föreslagit, att riksdagen skulle ingå till Kungl. Maj:t med begäran om förslag till sådana ändringar i 37 §, att rätt till understöd enligt 33 § måtte tillkomma såväl sådana personer, vilka före lagens ikraftträdande fyllt 67 år och icke åtnjutit full försörjning av fattigvården, välgörenhetsinrättningar eller enskilda personer, som dem, vilka vid samma tidpunkt fyllt 15 men icke 67 år och varit till arbete varaktigt oförmögna samt under år 1913 haft full försörjning av enskilda, dock icke de invalider inom sistnämnda åldersklasser, vilka haft sin försörjning av vissa i ekonomiskt hänseende bättre ställda försörjningspliktiga enskilda personer.

Enligt utskottets uppfattning äro de i förevarande motioner gjorda framställningarna i och för sig synnerligen behjärtansvärda. Det lär nämligen knappast kunna förnekas, att den allmänna pensionsförsäkringen, sådan den vid fjolårets riksdag genomfördes, icke i den utsträckning som önskligt vore kommer den nu levande generationen till godo. I detta avseende kan utskottet helt ansluta sig till den mening, som be-

träffande detta spörsmål av särskilda utskottet vid 1913 års riksdag uttalats på följande sätt:

»Utskottet behjärtar varmt de önskemål, som gå ut på att låta den nu levande generationen i största möjliga utsträckning bliva delaktig av försäkringens förmåner. Det synes utskottet uppenbart, att ju gynnsammare övergångsstadgandena gestaltas och därigenom den nu levande generationens intressen tillgödoses, desto tidigare skall försäkringens nytta och innebörd framträda. Det är emellertid ock klart, att detta spörsmål i främsta rummet är en kostnadsfråga, vars lösning måste rättas efter de medel, som kunna för ändamålet disponeras.»

Enligt vad utskottet från pensionsstyrelsen inhämtat, har den ökade försäkringskostnad, som skulle följa av ett godkännande av de i motionerna nr 140 och 141 framställda förslagen till ändring av 37 §, med bibehållande i övrigt av nuvarande övergångsbestämmelser, beräknats till 4,280,000 kronor för år 1915, 4,830,000 kronor för 1916, 5,180,000 kronor för 1917, 5,300,000 för 1918 och 5,200,000 kronor för 1919, efter vilken tid kostnadsförhöjningen skulle årligen sjunka. En ändring i 37 § i syfte att rätt till understöd enligt 33 § måtte tillkomma även de personer, som vid lagens ikraftträdande fyllt 67 år, på sätt föreslagits i motionen nr 143, skulle enligt pensionsstyrelsens beräkning betinga en ökning i försäkringskostnaden till 3,960,000 kronor för vart och ett av åren 1915, 1916 och 1917, till 3,910,000 kronor för 1918 och 3,830,000 kronor för 1919. Efter sistnämnda tid skulle kostnaden komma att ganska hastigt minskas på grund av den stora dödligheten inom denna grupp av understödstagare, vilken dödlighet under de föregående åren kompenserats av de gradvis stigande pensionstilläggen och understöden. — Beträffande den jämväl i motionen nr 143 ifrågasatta utsträckningee av rätten till understöd till sådana personer i åldern 15—67 år, vilka under 1913 haft full försörjning av enskilda, har ökningen i försäkringskostnad beräknats till 2,110,000 kronor för 1915, 2,020,000 kronor för 1916, 1,950,000 kronor för 1917, 1,860,000 kronor för 1918 och 1,790,000 kronor för 1919, varefter kostnaden antagits komma att sjunka i ungefär samma proportion som för föregående år. Den minskning i denna kostnad, som skulle följa på grund av det i motionen angivna undantaget för personer, som haft underhåll av vissa försörjningspliktiga i gynnsammare ekonomisk ställning, har antagits komma att motsvara allenast en mindre del av totalkostnaden, då försörjningen av här avsedda invalider i flertalet fall uppbäres av personer i blygsamma, ofta fattiga omständigheter.

Beträffande samtliga nu anförda kostnadsberäkningar har av pensionsstyrelsen anmärkts, att desamma sannolikt komme att motsvaras av lägre verkliga försäkringskostnader, dels på grund därav att approximationerna verkstälts med en viss säkerhetsmarginal, och dels därför att antalet pensionsberättigade invalider under övergångsåren sannolikt komme att bliva lägre än som beräknats.

Såsom ovan anförda siffror utvisa, skulle den utsträckning av pensions- eller understödsrätten, som med nu förevarande motioner åsyftas, medföra högst avsevärt ökade kostnader för pensionsförsäkringens genomförande. Då emellertid framställningar i enahanda syfte icke kunnat vinna avseende vid frågans behandling under nästlidet års riksdag, samt med hänsyn till de omständigheter, under vilka frågan om folkpensioneringens ordnande genom tillmötesgående från olika meningsriktningar då kunde bringas till lösning, har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka de vittgående förändringar av pensionsförsäkringens grunder och särskilt dess finansiella förutsättningar, som skulle följa av lagändringar i enlighet med motionärernas förslag. Härmed vill utskottet, som livligt behjärtar behovet av förbättringar i pensionshänseende för den nuvarande generationen, icke hava sagt, att icke längre fram, sedan de till grund för pensionsförsäkringen lagda kostnadsberäkningarna blivit praktiskt prövade, åtgärder i den av motionärerna angivna riktningen skola kunna vidtagas. Särskilt torde i sådant hänseende en förbättring av villkoren för de personer, som avses i motionen nr 143, få anses i hög grad önskvärd. Enligt vad utskottet inhämtat, delas denna uppfattning av pensionsstyrelsen, som redan för någon tid sedan tagit i övervägande, huruvida från styrelsens sida skulle kunna framställas förslag till förbättrade övergångsbestämmelser, närmast till förmån för sist nämnda kategorier. Vid sådant förhållande och då utskottet antager, att pensionsstyrelsen så snart så kan ske, skall avgiva förslag till avhjälpande av de svåraste bristerna i pensionslagen beträffande den nuvarande generationens pensionsvillkor, men av förut anförda skäl ansett det icke böra nu ifrågasättas att vidga pensionsförsäkringsverksamheten utom ramen för de vid nästlidet års riksdag beräknade kostnaderna, har utskottet funnit sig böra hemställa, att samtliga ifrågavarande motioner icke nu måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Den granskning, utskottet ägnat de i Kungl. Maj:ts proposition nr 217 innefattade lagförslagen, har givit anledning till följande anmärkningar.

6 §.

På det att den avrundning av pensionsbelopp, som enligt denna § skall företagas, må komma att ske på det för pensionstagarna förmånligaste sättet, har utskottet ansett sig böra föreslå den ändring i Kungl. Maj:ts förslag, att avrundning förklarad skola göras till *närmast högre* sådant tal, att utbetalningen kan verkställas med ett för varje betalningstermin lika, å helt tiotal öre slutande belopp.

14 §.

Såväl enligt den nuvarande lydelsen som med den av Kungl. Maj:ts föreslagna avfattningen av förevarande § åligger det mantalsskrivningsförrättare att sedan mantalslängden för kommun varje år blivit i stadgad ordning justerad, samtidigt med den justerade mantalslängden, d. v. s. senast den 20 mars, tillstålla taxeringsnämndens ordförande förteckning över de i mantalslängden upptagna personer, som vid årets början uppnått femton men icke sextiosex års ålder, vilken förteckning därjämte, i enlighet med vad §:n närmare bestämmer, skall innehålla vissa uppgifter angående de i densamma upptagna personerna. Då mantalslängden föreligger justerad först den 15 mars, kommer i följd härav tiden för förteckningens upprättande att begränsas till fem dagar. Med hänsyn därtill, att förteckningen upptager omkring tre femtedelar av folkmängden och att arbetet med förteckningens upprättande alltså otvivelaktigt är av den omfattning, att detsamma måste påbörjas omedelbart efter mantalsskrivningarnas avslutande för att kunna medhinnas före taxeringsnämndernas sammanträden, synes det utskottet kunna ifrågasättas, huruvida icke förevarande § borde innehålla föreskrift därom, att förteckningen skall upprättas efter mantalslängden med iakttagande av de vid justeringen av densamma vidtagna rättelser. I sammanhang härmed torde tiden för avlämnandet av förteckningen böra något framflyttas, exempelvis till den 1 eller den 10 april, då taxeringsnämndernas sammanträden i regel taga sin början. Utskottet, som icke ansett sig nu böra föreslå någon ändring i förevarande hänseende, har emellertid velat sålunda fästa uppmärksamheten därpå, att någon åtgärd i ovanberörda syfte tilläventyrs kan bli erforderlig.

15 §.

Till undvikande av möjligt missförstånd har utskottet ansett uttrycket »kronouppbördsmyndigheten» i första stycket av 15 §, sådan

den lyder enligt Kungl. Maj:ts förslag, böra utbytas mot »på landet till härads-skrivaren och i stad till vederbörande tjänsteman», varigenom jämväl vinnes överensstämmelse med motsvarande uttryckssätt i gällande förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

31 §.

Med den av utskottet föreslagna omformuleringen av Kungl. Maj:ts förslag i denna del avses allenast att på ett lättfattligare sätt uttrycka stadgandets innehåll samt därvid vinna anslutning till de i 37 § tredje stycket använda uttrycken.

37 § samt förslaget till lag om tillägg till samma §.

Den kungl. propositionens förslag att i denna § infoga ett nytt stycke efter tredje stycket i §:s nuvarande lydelse har föranletts av en anmärkning av lagrådet. Den avfattning, 31 § erhållit i det till lagrådet remitterade förslaget skulle hava medfört att pensionsrätt ansåges förvärvad tidigast med ingången av kalenderåret näst före det under vilket ansökan om pension ingivits. Men då i fråga om övergångsåren 1914—1918 jämlikt 37 §, tredje stycket, beloppet av pensionstillägg, understöd eller ökning bestämmes till visst procenttal av eljest stadgade belopp och detta procenttal stiger, ju senare rätten förvärvats, skulle härav blivit en följd att dröjsmål med pensionsansökans ingivande medfört ökning av procenttalet och alltså av årliga pensionsbeloppet, i strid med de förutsättningar, varunder bestämmelsen i pensionslagen rörande procenttalen meddelats. Lagrådet ansåg därför, att förutnämnda bestämmelse i det remitterade förslaget 31 § icke borde göras tillämplig å de i 37 § tredje stycket avsedda fallen.

Vid den omarbetning, som det remitterade förslaget i anledning av denna erinran undergick, anlätades emellertid en i viss mån skiljaktig utväg. I den framlagda kungl. propositionen har nämligen 31 § omformulerats, så att där nu stadgas, att pension icke *utgår* för tid som ligger före kalenderåret näst före ansökningen, även om det visas, att pensionsfallet inträffat och följaktligen »pensionsrätten inträtt» eller såsom saken jämväl uttryckes »rätt till pension förvärvats» vid en tidigare tidpunkt. Och enligt det föreslagna nya stycket i 37 § skall denna regel jämväl gälla de i denna §:s tredje stycke omförmälda fallen (övergångsåren); men på samma gång stadgas, att det procenttal, efter vil-

ket pensionsbeloppet i dessa fall beräknas, bestämmas icke efter det första kalenderår, för vilket pension utgår, utan efter det eventuellt tidigare år, varunder rätten att erhålla pension inträdde.

Enligt utskottets uppfattning innebär emellertid den samtidiga tillämpningen av dessa båda principer en onödig hårdhet mot i fråga varande pensionstagare, vilkas ställning redan förut är särdeles svag. Den av lagrådet anvisade utvägen att ställa dem oberörda av den i 31 § föreslagna förändringen synes utskottet innefatta en av förhållandena påkallad lösning. Därmed försvinner ju varje frestelse till spekulation i dröjsmål med pensionsansökans ingivande. Och det behov av lättnad i pensionsmyndigheternas arbete med undersökning av pensions sökandes tidigare förhållanden, som är grunden till det nyssnämnda ändringsförslaget, gör sig ju i vida ringare mån gällande i förevarande fall, där det på grund av stadgandena rörande med åren stigande procenttal mera sällan ligger i sökandens eget intresse att påstå ett tidigare inträde av pensionsrätten. I enlighet med denna utskottets uppfattning har utskottet för sin del ansett det ifrågasatta tillägget böra affattas på sätt nedan angives.

Beträffande det av Kungl. Maj:t i form av särskild lag föreslagna tillägget till 37 §, med avseende å vissa understöd eller pensioner från Vadstena krigsmanshuskassa, flottans pensionskassa och Invalidhusfonden, har utskottet, som icke funnit något i sak att erinra emot förslaget, för sin del ansett stadgandet böra ingå i 37 § såsom särskilt stycke. Härigenom skulle bestämmelsen i fråga komma att genast träda i kraft i stället för den 1 januari 1915, såsom Kungl. Maj:t föreslagit.

Med stöd av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1:o) att riksdagen, under förklarande att de i Kungl. Maj:ts förevarande proposition innefattade lagförslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick godkännas, i anledning av samma proposition samt med avslag å den av herr Eriksson i Grängesberg m. fl. väckta motionen nr 140 i andra kammaren må för sin del antaga följande

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

L a g

om ändrad lydelse av 6, 7, 9, 14, 15, 23, 26, 31 och 37 §§ i lagen
den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

6 §.

Pensions — — — belopp.
Därjämte — — — kronor.
Pensionstillägget — — — —
kronor.

Därjämte — — — — erlagd.

Pensionsbelopp avrundas till närmaste sådant tal, att dess utbetalning i den ordning, 32 § stadgar, kan verkställas med ett för varje betalningstermin lika, å helt tiotal öre slutande belopp. Utgöres pensionsbelopp av dels pension enligt första stycket i denna § och dels pensionstillägg, skall avrundningen verkställas å pensionstillägget.

6 §.

Pensions — — — belopp.
Därjämte — — — kronor.
Pensionstillägget — — — —
kronor.

Därjämte — — — — erlagd.

Pensionsbelopp avrundas till närmast högre sådant tal, att dess utbetalning i den ordning, 32 § stadgar, kan verkställas med ett för varje betalningstermin lika, å helt tiotal öre slutande belopp. Utgöres pensionsbelopp av dels pension enligt första stycket i denna § och dels pensionstillägg, skall avrundningen verkställas å pensions-tillägget.

7 §.

Årsinkomst — — — tillkommer.

Där inkomst helt eller delvis utgöres av naturaförmåner, skall vid uppskattning av dessa förmånens årliga värde iakttagas, att, där naturaförmånerna räcka till full, om än torftig försörjning, deras årliga värde ej må uppskattas till lägre belopp än 300 kronor för man och 280 kronor för kvinna, och att, där naturaförmånerna ej räcka till full försörjning, deras årliga värde uppskattas till motsvarande lägre belopp, ävensom att årliga värdet av bostad ej må uppskattas till lägre belopp än 50 kronor. Där uppskattningen ej kan ske med ledning av dessa bestämmelser, verkställas densamma efter de i orten gällande priser eller efter andra grunder, som finnas tillämpliga.

I — — — årsinkomst.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

9 §.

I — — — belopp.

Pensionstillägg — — — fattigvården.

Pensionstillägg — — — pensionstillägget.

För — — — vården.

Där pensionstagare, för vilken inbetalning blivit på grund av bestämmelserna i 14 och 15 §§ gjord av kommun, för sin försörjning anlitar allmänna fattigvården, äger den kommun, till vilken han i fattigvårdshänseende hör, att för tid, under vilken fattigvården utgår, uppbära det belopp, som enligt de i 6 § första stycket angivna grunder motsvarar vad av kommun sålunda inbetalats, dock icke i vidare mån än som erfordras till täckande av kostnaderna för den lämnade fattigvården.

14 §.

Sedan mantalslängden för kommun varje år blivit i stadgad ordning justerad, åligger det mantalsskrivningsförrättaren att uppgöra förteckning över de i längden upptagna personer, som vid årets början uppnått femton men icke sextiosex års ålder. I förteckningen, som uppgöres enligt fastställt formulär, anges för varje person namn, födelseår och dag, civilstånd, yrke samt bostad, varjämte för envar, som under nästföregående år varit undantagen från avgiftsplikt, anteckning göres härom. Förteckningen tillställs taxeringsnämndens ordförande samtidigt med att den justerade mantalslängden enligt gällande författning till honom överlämnas.

Sedan förteckningen kommit taxeringsnämnden tillhanda, beslutar nämnden, på grund av upplysningar från vederbörande pensionsnämnd angående de personer, som äro berättigade till pension eller understöd, samt med hänsyn till de förhållanden, som enligt 5 § andra och tredje styckena medföra undantagande från avgiftsplikt, för varje i förteckningen upptagen person, huruvida för året avgiftsplikt må åligga honom och vilka avgifter bära av honom erläggas; skolande om besluten anteckning göras i förteckningen.

Där ej förordnande, som i 13 § tredje stycket sägs, blivit meddelat, skall förteckningen senast fem dagar efter det taxeringsnämndens arbete för året avslutats överlämnas till den kommunala uppbördsmyndigheten, som ombesörjer, att avskrift av densamma hålles till-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

gänglig för allmänheten under tiden från och med den 1 till och med 10 juli å ställe, som minst fjorton dagar förut kungöres i kyrkan och tillika på annat lämpligt sätt tillkännagives. Härigenom skall envar som vederbör anses hava erhållit del av förteckningens innehåll.

Pensionsavgift, som skall uppbäras av den kommunala uppbördsmyndigheten, erlägges före utgången av juni månad nästföljande år i den ordning, som av kommunen bestämmes. Har avgiftspliktig icke erlagt avgiftens hela belopp, skall likväl vad av honom inom nämnda tid må hava erlagts tagas i beräkning vid bestämmande av pensionsbelopp enligt 6 § första stycket.

De erlagda avgifterna redovisas och inbetalas till den i 11 § omnämnda fonden. Kommunen är därjämte skyldig att till samma fond redovisa och inbetala ett belopp, motsvarande avgifter, som icke blivit erlagda. Vad av kommunen sålunda inbetalats må icke tagas i beräkning vid bestämmande av pensionsbeloppet.

För ej erlagd pensionsavgift eller del därav äger kommunen fordran hos den avgiftspliktige.

Det åligger den kommunala uppbördsmyndigheten att före utgången av juli månad året näst efter det, under vilket pensionsavgift påförts, till kronouppbördsmyndigheten insända förteckningen, försedd med uppgift om den avgift eller del därav, som av avgiftspliktig erlagts och enligt vad ovan stadgats må tagas i beräkning vid bestämmande av pensionsbelopp.

Där så prövas nödigt, äger Konungen för viss kommun bestämma annan ordning för förteckningens uppgörande än ovan stadgas.

Närmare bestämmelser angående tid och sätt för ovan föreskrivna redovisning och inbetalning till den i 11 § omnämnda fonden meddelas av Konungen.

15 §.

Har Konungen meddelat förordnande, som i 13 § tredje stycket sägs, åligger det taxeringsnämnden att, sedan nämndens beslut införts i den i 14 § omnämnda förteckningen, samtidigt med taxeringslängdens insändande till kronoupp-

15 §.

Har Konungen meddelat förordnande, som i 13 § tredje stycket sägs, åligger det taxeringsnämnden att, sedan nämndens beslut införts i den i 14 § omnämnda förteckningen, samtidigt med taxeringslängdens insändande, på landet till

(Kungl. Maj:ts förslag.)

bördsmyndigheten överlämna förteckningen för att ligga till grund för debitering och uppbörd av pensionsavgifterna. Huru förteckningen i ty fall för allmänheten skall hållas tillgänglig, därom förordnar Konungen.

Skola allenast de i 13 § andra stycket omförmälda pensionsavgifter uppbäras av kronouppbördsmyndigheten, åligger det taxeringsnämnden att i taxeringslängden för året angående varje avgiftspliktig anteckna beloppet av den avgift, han har att i samband med kronouppbörden erlægga.

Pensionsavgift, som i denna § avses, må kunna av avgiftspliktig särskilt erläggas. Närmare bestämmelser härom meddelas av Konungen.

Pensionsavgift, varom i 13 § andra stycket sägs, må ej erläggas och ej heller utsökas, sedan sex månader förflutit efter utgången av det år, under vilket avgiften blivit påförd. Har sådan pensionsavgift allenast till en del av sitt belopp influtit, tages likväl den del i beräkning vid bestämmande av pensions belopp enligt 6 § första stycket.

I fall, som i första stycket av denna paragraf avses, vare angående kommunens ansvarighet för pensionsavgifter av tre kronor eller delar därav och kommunens fordringsrätt för vad av densamma på

(Utskottets förslag.)

häradsskrivaren och i stad till vederbörande tjänsteman, överlämna förteckningen för att ligga till grund för debitering och uppbörd av pensionsavgifterna. Huru förteckningen i ty fall för allmänheten skall hållas tillgäng, därom förordnar Konungen.

Skola allenast de i 13 § andra stycket omförmälda pensionsavgifter uppbäras av kronouppbördsmyndigheten, åligger det taxeringsnämnden att i taxeringslängden för året angående varje avgiftspliktig anteckna beloppet av den avgift, han har att i samband med kronouppbörden erlægga.

Pensionsavgift, som i denna § avses, må kunna av avgiftspliktig särskilt erläggas. Närmare bestämmelser härom meddelas av Konungen.

Pensionsavgift, varom i 13 § andra stycket sägs, må ej erläggas och ej heller utsökas, sedan sex månader förflutit efter utgången av det år, under vilket avgiften blivit påförd. Har sådan pensionsavgift allenast till en del av sitt belopp influtit, tages likväl den del i beräkning vid bestämmande av pensions belopp enligt 6 § första stycket.

I fall, som i första stycket av denna paragraf avses, vare angående kommunens ansvarighet för pensionsavgifter av tre kronor eller delar därav och kommunens fordringsrätt för vad av densamma på

(Kungl. Maj:ts förslag.)

grund av sådan ansvarighet erlagts lag som i 14 § sägs.

Förteckning, som från taxeringsnämnd eller kommunal uppborndsmyndighet inkommit, skall av kronouppborndsmyndigheten förses med uppgift om de till kronouppborndsmyndigheten erlagda och av densamma indrivna pensionsavgifter för det år förteckningen avser samt före den 1 september nästföljande år översändas till pensionsstyrelsen.

(Utskottets förslag.)

grund av sådan ansvarighet erlagts lag som i 14 § sägs.

Förteckning, som från taxeringsnämnd eller kommunal uppborndsmyndighet inkommit, skall av kronouppborndsmyndigheten förses med uppgift om de till kronouppborndsmyndigheten erlagda och av densamma indrivna pensionsavgifter för det år förteckningen avser samt före den 1 september nästföljande år översändas till pensionsstyrelsen.

23 §.

Pensionsnämnd — — — underrättas.

Suppleanten för ordföranden äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna, men ej i beslutet.

Ordföranden, dennes suppleant och ledamöterna äga, därest av vederbörande kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa eller i stad av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmän rådstuga sådant beslutas, att av kommunens medel åtnjuta dels traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med högst fyra kronor om dagen, dels ock, då de icke äro bosatta å den ort, där nämnden sammanträder, samt då skjuts, järnväg eller ångfartyg för resa till och från sammanträdesorten verkligen begagnats, resekostnadsersättning med högst lega för skjuts efter en häst eller för båt-skjuts eller utgift för II klass å järnväg eller för salongsplats å ångfartyg.

26 §.

Pensionsnämnds — — — handlingar.

Ordföranden äger av kommunen tillgodonjuta gottgörelse för de honom genom uppdraget åsamkade kostnader, såsom skrivmaterialier, postporto och skrivarehjälp. Äro de ordföranden åliggande göromålen synnerligen omfattande, äger kommunen, i den mån en dylik utgift för densamma ej må anses alltför betungande, därjämte tilldela honom skäligt arvode. Beslut om sådant arvode fattas å landet av kommunal-

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

stämman eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa och i stad av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmän rådstuga. Dyligt beslut skall underställas Konungens befallningshavandes prövning och skall i fråga om denna prövning samt talan mot Konungens befallningshavandes beslut i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i gällande kommunalförfattningar finnes stadgat angående underställning och besvär.

Protokollet — — — fattats.

Protokollet — — — slut.

Sedan protokoll för sammanträde justerats, åligger det ordföranden att ofördröjligen till vederbörandes kännedom å förut kungjort ställe anslå en förteckning över de ansökningar, rörande vilka beslut fattats, och anses härigenom meddelande om besluten hava skett den dag anslag gjordes. Samtidigt skall ordföranden i betalt brev med allmänna posten tillställa varje sökande besked om det beslut, som fattats i anledning av hans ansökan.

31 §.

Pension utgår från och med den månad, *under vilken* rätt till pension inträtt, *till och med den månad, varunder pensionstagaren avlidit eller pensionens indragning beslutats. Om annan tidpunkt för pensionsrättens inträdande ej visas, utgår pensionen från och med den månad, då pensionen sökes, och skall, även om pensionsrätten visas vara förvärvad tidigare än i januari månad året näst före det, då pensionen sökes, pensionen utgå först från och med nämnda januari månad.*

Lag — — — pension.

37 §.

Denna — — — 1913.
Rätt — — — personer.
För — — — 90».

31 §.

Pension utgår från och med den månad, *varunder* rätt till pension inträtt, *vilket, där ej rätten visas hava tidigare varit för handen, anses hava skett vid den tid, då pensionen söktes, till och med den månad, varunder pensionstagaren avlidit eller pensionens indragning beslutats. Pension utgår dock ej för tiden före januari månad året näst före det då pensionen söktes, ändå att rätten visas hava tidigare förvärvats.*

Lag — — — pension.

37 §.

Denna — — — 1913.
Rätt — — — personer.
För — — — 90».

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Uti de i nästföregående stycke avsedda fall skall beloppet av pensionstillägg, understöd eller ökning därav, ändock att detsamma på grund av bestämmelserna i 31 § skall utgå från senare tidpunkt än den, då rätt i sådant avseende förvärvades, likväl bestämmas till det procenttal av eljest stadgat belopp, som ovan föreskrives.

För — — — 16».

Den — — — statsmedel.

(Utskottets förslag.)

I fråga om pension eller understöd, som i nästföregående stycke sägs, skall stadgandet i 31 § första stycket andra punkten icke äga tillämpning.

För — — — 16».

Den — — — statsmedel.

Vid bestämmande av årsinkomst enligt 7 § skall hänsyn icke tagas till understöd från Vadstena krigsmanshuskassa, genom flottans pensionskassa utgående pensioner till avskedade båtsmän och marinsoldater eller gratifikationer och pensioner från Invalidhusfonden.

Denna lag träder genast i kraft.

Denna lag träder genast i kraft.

Förslag

till

Lag

om tillägg till 37 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

Härigenom förordnas, att till 37 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring skall fogas ett tillägg av följande lydelse:

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

Vid bestämmande av årsinkomst enligt 7 § skall hänsyn icke tagas till understöd från Vadstena krigsmanshuskassa, genom flottans pensionskassa utgående pensioner till avskedade båtsmän och marinsoldater eller gratifikationer och pensioner från Invalidhusfonden.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1915.

2:o) att herr Erikssons i Grängesberg m. fl. motion nr 141 i andra kammaren må anses besvarad genom utskottets hemställan under 1:o); samt

3:o) att den av herr Eriksson i Grängesberg m. fl. väckta motionen nr 143 i andra kammaren icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 augusti 1914.

På det sammansatta utskottets vägnar:

PHILIP KLINGSPOR.

Reservationer:

Beträffande utskottets hemställan under 1:o)

av herrar *Persson* i Norrköping och *Anderson* i Råstock, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

»att riksdagen, med bifall till utskottets förslag i övrigt, måtte besluta att den i 37 § nu upptagna bestämmelsen om viss nedsättning i pensionstillägg och understöd för åren 1914—1918 måtte uteslutas ur lagen och i följd därav ifrågavarande pensionsbelopp utgå oavkortade enligt i lagen stadgade allmänna grunder.»

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 6 saml. 2 avd. 1 häft. (Nr 1.) 3

Beträffande utskottets hemställan under 3:o)

dels av herrar *Persson* i Norrköping och *Anderson* i Råstock, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

»1:o) att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och till nästkommande riksdag framlägga förslag till sådan förändrad lydelse av 37 § i lag om allmän pensionsförsäkring, att rätt till understöd enligt 33 § i samma lag även måtte tillkomma dem, som före den 1 januari 1914 fyllt 67 år och icke åtnjuta full försörjning av fattigvården, välgörenhetsinrättningar eller av enskilda personer;

2:o) att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och till nästkommande riksdag framlägga förslag till sådan förändrad lydelse av 37 § i lag om allmän pensionsförsäkring, att rätt till understöd enligt 33 § i samma lag måtte tillkomma jämväl dem, som före den 1 januari år 1914 fyllt femton men icke sextiosju år och vid lagens ikraftträdande voro till arbete varaktigt oförmögna samt under år 1913 haft full försörjning av enskilda, dock icke de som haft försörjning av sådana enligt fattigvårdsförordningen försörjningspliktiga enskilda, i vilkas taxering år 1913 enligt gällande förordning om inkomst och förmögenhetsskatt ingått en inkomst av minst 2,000 kronor eller inberäknats en förmögenhet av 20,000 kronor eller mera.»

dels ock av herr *Andersson* i Stårte, som ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till det under punkt 2:o) i herr *Erikssons* i Grängesberg m. fl. motion nr 143 gjorda yrkande.